

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Мутафова, преподавател в Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, Философски факултет, Катедра Психология

За дисертационен труд на тема: “Самооценка и самоконтрол на учениците от 7 до 12 години“ на Димитрула Евангелос Косина, редовен докторант с обучение на английски език към катедра „Психология“, Философски факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски“ - Благоевград

Дисертацията е на тема, значима за психологичната теория и практика.

В обем от 146 страници, дисертацията съдържа увод, три глави, изводи и препоръки за практиката, приноси, литература и приложение. Онагледена е с 38 таблици и 2 фигури.

Литературата съдържа 140 източника на латиница от видни автори и заглавия, които правят добро впечатление относно културата на докторанта .

В увода се посочва съществуващото разнообразие от дефиниции на термина самооценка в психологичната литература.

Ценни са постановките относно изучаването на взаимовръзката между самооценката и комуникативните стратегии. То показва, че лицата с ниска самооценка се ориентират в общуването към защита от критика и несъгласие; характеризират се с преживяване на потиснатост и тревожност; с по-голяма конформност към мнението на другите; с неувереност във възможностите за достигане на собствените жизнени планове; с чувство на некомпетентност в социалните взаимоотношения и не се самоконтролират.

Лицата с висока самооценка възприемат себе си като самоуверени, талантиливи, способни да бъдат лидери и да се самоизразяват; да чувстват лекота и непринуденост в социалните взаимоотношения; да демонстрират самоконтрол, увереност в себе си и готовност да вложат усилия за постигане на целите си

В първа глава са разработени компетентно теоретични постановки. Те са представени в отделни параграфи: исторически възгледи; концептуализация на интелигентността – други подходи; информационно-процесуален подход; флуидна и кристализирала интелигентност; възгледи в психоаналитичната теория на З. Фройд ; възгледи в психосоциалната теория на Ериксън; възгледи за теорията за чертите; пет-факторната теория; 16 факторната теория на Кетел; теорията на Айзенк; подходът в теорията за социалното научаване; основни принципи в теорията за социалното научаване; хуманистичен подход; Маслоу и самоактуализацията, възгледи за самоактуализацията според Роджърс; възгледи за възрастовите характеристики на 7-12 годишни ученици; дефиниция на самооценката; възгледи за когнитивната и регулативна функция на самооценката на 7-12 годишни ученици.

Цитирани са коректно теории и изследвания на видни автори.

Във втора глава е представена изследователската програма.

Прецизирани са цел, задачи и хипотези.

Целта на дисертацията е да се изследват връзките между различните нива на глобална самооценка (самоподценяване и самоуважение) и самоконтрола на 7-12 годишните ученици.

Хипотезите са:

Хипотеза 1. Нивото на самоконтрол на 7-12 годишните ученици и глобалната им самооценка (самоподценяване и самоуважение) са свързани.

Хипотеза 2. Възрастта и нивото на самоподценяване на 7-12 годишните момчета са свързани, т.е. с нарастване на възрастта им, намалява нивото на самоподценяването им.

Хипотеза 3. Глобалната самооценка (самоподценяване и самоуважение) на 7-12 годишните ученици не зависи от пола им.

Хипотеза 4. Нивото на самоконтрол на 7-12 годишните ученици не е свързано с пола им.

Хипотеза 5. Средното ниво на глобална самооценка (самоподценяване и самоуважение) се проявява у 7-12 годишните ученици независимо от възрастта и пола им.

Изследователските методи в дисертацията са:

1. Скала за изследване на глобалната самооценка, създадена от Розенберг (Rosenberg, 1965), адаптирана от И. Пенева и С. Стоянова (Peneva & Stoyanova, 2011).
2. Скала за изследване на локализацията на контрола, създадена от И. Карагъзов и А. Величков, базирана на оригиналния тест на Дж. Ротър, Д. Рейд и Е. Уор (Karagiozov & Velichkov, in Radoslavova & Velichkov, 2005; Rotter, 1966, pp. 1-28; Stoyanova & Peneva, 2014, pp.95, 109-111).

Статистическият анализ на резултатите е реализиран с програма SPSS v.20, като са използвани статистическите методи:

1. Статистическа процедура Т-тест (Independent Samples T-Test).
2. Линеен регресионен анализ (Linear Regression Analysis).
3. Хи-квадрат анализ (Chi-Square Analysis).

В трета глава е представен коректно анализ на резултатите.

Изводите и препоръките за практиката са относно:

Нивото на самоконтрол на 7-12 годишните ученици е свързано с нивото на глобалната им самооценка (самоподценяване и самоуважение).

Възрастта и нивото на самоподценяване на 7-12 годишните момчета са свързани, т.е. с нарастване на възрастта им, намалява нивото на самоподценяването им.

Глобалната самооценка (самоподценяване и самоуважение) на 7-12 годишните ученици не зависи от пола им.

Нивото на самоконтрол на 7-12 годишните ученици не е свързано с пола им..

Средното ниво на глобална самооценка (самоподценяване и самоуважение) се проявява у 7-12 годишните ученици независимо от възрастта и пола им.

Необходимо е 7-12 годишните ученици да се включват в разнообразни психологични тренинги за повишаване на глобалната им самооценка, понижаване на самоподценяването им и стимулиране на самоконтрола им.

Приносителите на дисертацията са:

Разработен е теоретичен модел на глобалната самооценка (самоподценяване и самоуважение) и самоконтрол на 7-12 годишните ученици.

Реализиран е оригинален изследователски дизайн на глобалната самооценка (самоподценяване и самоуважение) и самоконтрола на 7-12 годишните ученици.

Задълбоченият дисертационен труд съдържа коректно коментиран съвременен статистически анализ на резултатите от изследването на глобалната самооценка (самоподценяване и самоуважение) и самоконтрола на 7-12 годишните ученици.

Разкрити са особености на връзките между нивата на глобалната самооценка (самоподценяване и самоуважение) и самоконтрола на 7-12 годишните ученици, ценни за съвременната образователна практика.

Дисертационният труд е с практическа насоченост. Авторефератът отразява съдържанието му. Създадени са необходимите публикации.

В дисертацията се наблюдава липса на плагиатство.

Критичните ми бележки са относно прецизиране на текста на дисертацията-относно източници от литературата, които не са включени в текста и някои правописни грешки.

Подкрепям дисертационния труд, с оглед на безспорните му достойнства и в заключение, предлагам на уважаемото Научно жури, докторантът от редовна форма на обучение на английски език Димитрула Евангелос Косина да придобие образователната и научна степен „Доктор“ в Област на Висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, в Професионално направление: 3.2 Психология, в Научна специалност: Педагогическа и възрастова психология.

Дата: 17.10. 2021 г.

Подпис:.....

(доц. д-р Мария Мутафова)

